

Sobre homes beneïts i gossos envejosos

Sembla que han descobert que els gossos també senten enveja. En un experiment publicat als PNAS, uns investigadors austríacs han observat que quan es recompensa un gos per la seua conducta al davant d'uns altres gossos, si aquests no són premiats quan fan això mateix adopten actituds agressives o ignorants. En definitiva, es rebel·len contra el seu injust mal fat, i manifesten cap a l'agraciat un sentiment profund d'odi. La troballa no sembla gran cosa, i els qui tenim gossos sabem que són capaços de moltes més coses per a poder sadollar els seus instints. Friederike Range, el científic de la Universitat de Viena encarregat d'aquestes recerques, conclou que els seus resultats suggereixen que unes altres espècies, a més dels primats (on ja s'havia observat aquest sentiment de l'enveja), són capaces de mostrar si més no "una versió primitiva de l'aversion a la desigualtat".

Són uns resultats que em deixen una mica sobtat. A l'al·legoria de l'enveja de la *Moralia Horatiana* (1656), aquesta és simbolitzada per una dona vella, amb hidres al cap, observada atentament per un gos. I Mireille Vincent-Cassy, a *Les animaux et les péchés capitaux* (1980), posa el gos com a símbol de l'enveja "perquè mentre creua un riu amolla la carn que duu a la boca quan veu el seu reflex a l'aigua". A parer del simbolista, el gos cobeja la carn de

---

Martí Domínguez

JOSE LUIS INIESTA

l'altre, tot i no ser res més que el seu espill. Per tot això, el gos és un dels animals que més s'assemblen en la simbologia als homes: per una banda, són símbols de fidelitat, d'amistat, de devoció, però, per una altra, també poden representar la luxúria, el gust per la baralla i l'enveja.

Ara els investigadors austríacs han testat allò que des de sempre s'havia sospitat. I això està bé. Tanmateix, els resultats no són tan inesperats per a haver d'aparèixer a tots els mitjans de comunicació. Possiblement l'enveja –o, com diu Range, "l'aversion a la desigualtat"– és una característica bàsica de la natura, un motor de l'evolució. És ben possible que siga present en quasi tots els animals socials, i fins i tot en la major part dels animals superiors. Rere l'enveja hi ha l'egoisme i, com diu Joan Fuster: "Potser en la mesura que no som egoistes som beneïts. I potser, també, en la mesura que som beneïts ens veiem incapacitats per a

ser egoistes." Canvieu egoisme per enveja i el resultat no serà pas gaire diferent.

Això no significa que l'enveja no siga èticament un sentiment deplorable. Com diu el moralista, és una passió tímida i vergonyant que mai no gosa confessar-se. I, com moltes altres passions innates, cal controlar-la, combatre-la, conèixer-la. A la National Gallery de Londres es conserva una impressionant taula de Bronzino, d'una Venus seduïda per Cupido. Al darrere, un home es posa les mans al cap, en un rampell insuportable i dramàtic –quasi còmic– d'envejosa cobejança... D'alguna manera, en la mesura que controlem o suportem la nostra enveja som humans. És això, que ens separa dels animals, inclosos els gossos. En la mesura que acceptem de bon grat ser beneïts. Beneïts amb coneixement de causa. Vet ací el mèrit de la humanitat.

"En la mesura que controlem la nostra enveja som humans. És això, que ens separa dels animals, inclosos els gossos"